

HZJZ

HRVATSKI ZAVOD
ZA JAVNO ZDRAVSTVO

Rockefellerova 7

HR-10000 Zagreb

T: +385 1 4863 222

F: +385 1 4863 366

www.hzjz.hr

Hrvatski zavod za javno zdravstvo

Zagreb, 27. kolovoza 2020.

UPUTE ZA SPRJEČAVANJE I SUZBIJANJE EPIDEMIJE COVID-19 U UČENIČKIM DOMOVIMA S OBZIROM NA EPIDEMIJU COVID-19 U ŠKOLSKOJ GODINI 2020./2021.

Temeljne odrednice. U svim objektima važno je provoditi i poštivati opće mjere sprječavanja širenja COVID-19. Sve aktivnosti treba provoditi tako da se smanje susreti uživo. To se pogotovo odnosi na okupljanja učenika i studenata (u pojedinim učeničkim domovima mogu biti smješteni studenti) kao i djelatnika (kasnije opisano u dokumentu).

Do daljnjega su zabranjeni svi posjeti Domovima osim nužnih posjeta vezanih uz pitanje zaštite zdravlja, sigurnosti i obrazovanja.

Dostavu za potrebe ustanove preuzimaju nadležni radnici ustanove na vanjskim vratima, a ulaz je dozvoljen iznimno serviserima i ostalim službama čije usluge su neophodne (što uključuje dosljednu provedbu preventivnih i protuepidemijskih mjera poput provjere vode za ljudsku potrošnju, zdravstvene ispravnosti hrane i sl.) uz obveznu mjeru dezinfekcije ruku i po potrebi nošenja zaštitne maske i zamjenske obuće ili jednokratnih nazuvaka (ovisno o prostoru u koji ulazi).

Pojačana higijena prostora. U Domu je neophodno osigurati laku dostupnost odgovarajućeg potrošnog materijala u dovoljnoj količini za sprječavanje infekcija:

- sapun, tekuća voda i 70% alkoholna otopina za dezinfekciju ruku (ili drugi odgovarajući dezinficijens),
- papirnati ručnici i maramice,
- vreće za smeće,
- tekućine za dezinfekciju površina.
- maske za lice,
- jednokratne rukavice,
- toplomjer.

U higijeni prostorija treba pojačati dezinfekciju zajedničkih prostorija, soba i sanitarnih čvorova sukladno uputama za čišćenje i dezinfekciju (vidjeti u nastavku) najmanje 1 puta dnevno, te dezinficiranje češće dodirivanih površina (kvake, prekidači struje, rukohvati, ručke u toaletu itd.) više puta dnevno. U cijelom Domu važno je redovito provjetravati sve prostorije (ili ako vremenski uvjeti to dozvoljavaju ostaviti otvorene prozore). Preporučuje se razmotriti mogućnost ugradnje ventilacije na stropu koja izvlači zrak iz sobe/učionice i izbacuje van uz osiguran dovod svježeg vanjskog zraka. Dostupnost tekuće vode i sapuna u svrhu poštivanja osnovnih higijenskih normi mora biti osigurana kao i papirnati jednokratni ručnici i koš s poklopcem u koji se odbacuju korišteni ručnici.

Na ulazu u Dom i na još nekoliko lako dostupnih mjesta, posebno u koridorima gdje se korisnici često kreću, neophodno je postaviti dozatore s dezinficijensom za dezinfekciju ruku s uputom za korištenje na vidljivom mjestu:

- sredstvo za dezinfekciju potrebno je u količini od 1 – 2 ml nanijeti na suhe i čiste dlanove (obično 1 potisak ili prema uputama proizvođača).
- dlanove i područje između prstiju potrebno je protrljati dok se ne osuše, a sredstvo nije potrebno isprati,
- potrebno je voditi brigu o dostatnoj upotrebi dezinficijensa za ruke te se obavezno javiti nadležnoj osobi u slučaju da je u dozatoru preostala manja količina sredstva za dezinfekciju kako bi se osigurao novi.

Pojačana osobna higijena korisnika i djelatnika:

- izbjegavati dodirivanje rukama usta, nosa, očiju i lica,
- redovito i pravilno (najmanje 20 sekundi) prati ruke tekućom vodom i sapunom ili dezinficirati (prednost se daje pranju ruku vodom i sapunom) prije ulaska u Dom i svoju sobu, prije i nakon pripreme hrane, prije jela, nakon korištenja toaleta, nakon dolaska izvana, nakon čišćenja nosa i uvijek kada ruke izgledaju prljavo. Za pranje ruku treba koristiti tekuću vodu i sapun.
- kod pranja ruku pridržavajte se uputa za pravilno pranje ruku (ove upute je potrebno izvjesiti na vidljivo mjesto u svakom sanitarnom čvoru):
https://www.hziz.hr/wpcontent/uploads/2020/03/Pranje_ruku_.pdf.
- nakon pranja ruku sapunom i vodom, za sušenje ruku neophodno je koristiti papirnate ručnike za jednokratnu upotrebu koje nakon korištenja treba baciti u koš za otpad s poklopcem,
- kod kašljanja i kihanja prekrivaju se usta i nos unutrašnjom stanim lakta ili papirnatom maramicom koju poslije treba baciti u koš za otpad s poklopcem te oprati ruke,
- pri kašljanju i kihanju treba okrenuti lice od drugih osoba,
- izbjegavati dijeljenje obroka, čaša, šalica, posuđa, pribora za jelo, higijenskih potrepština i školskog pribora s drugim osobama.

Održavanje distance (fizičke udaljenosti):

Neophodno je poticati korisnike i djelatnike da održavaju međusobni razmak od 1,5 m a po mogućnosti 2 m kada god je moguće.

Srnještaj u učeničkim sobama:

U svaku sobu potrebno je smjestiti što manji broj učenika/studenata, ovisno o kapacitetima Doma i broju korisnika. Krevete u sobama neophodno je razmjestiti tako da su međusobno razmaknuti najmanje 1,5 m (ukloniti iz soba sav namještaj koji nije nužan). Broj i raspored korisnika po sobama, ako je moguće, potrebno je organizirati tako da u jednoj sobi borave učenici/studenti iz istog razrednog odjela ili iz što manjeg broja razrednih odjela ili iz iste škole ili učenici/studenti koji žive u istom kućanstvu (iz iste obitelji). Ako su u sobu smješteni učenici koji nisu iz istog razrednog odjela, u sobi ne bi trebalo biti smješteno ukupno više od tri učenika. Nakon što se odredi sastav soba, treba izbjegavati njihovo miješanje. Boravak u jednokrevetnoj sobi posebno se preporučuje korisnicima s kroničnim bolestima (respiratornim, kardiovaskularnim, bubrežnim, dijabetesom, malignim bolestima, imunodeficijencijama, korisnicima s većim tjelesnim/motoričkim oštećenjima) koje mogu predstavljati rizik za razvoj komplikacija i lošijeg ishoda bolesti COVID-19. U sobe ne smiju ulaziti učenici/studenti iz drugih soba, a ako je ulazak nužan, koristi se maska.

Djelatnici ulaze u učeničke sobe samo kada je to nužno, uz izbjegavanje bliskog fizičkog kontakta s učenicima, a po mogućnosti u vrijeme kada učenici/studenti nisu u sobi (primjerice čišćenje soba provodi se kada učenici nisu u sobi). Svaki je djelatnik zadužen točno za određene sobe (za učenike/studente koji pripadaju tim sobama). Djelatnici i sve odrasle osobe međusobno komuniciraju preventivno na daljinu kada god je to moguće, a kod komunikacije koja nikako nije moguća na daljinu nose maske i drže socijalnu distancu 2 metra.

Zajedničke prostorije:

Na obroke u blagovaonu kao i u sve druge zajedničke prostorije poput učionice, učenici/studenti idu po utvrđenom rasporedu prema sobama. Učenici/studenti sjede uvijek na istim mjestima grupirani po sobama na način da su u isto vrijeme u blagovaoni/učionici i sl. učenici iz nekoliko uvijek istih soba.

Razmak između učenika/studenata iz iste sobe u blagovaonici/učionici/drugom zajedničkom prostoru treba biti ako je moguće 1,5 m, dok je razmak između učenika jedne sobe u odnosu na učenike drugih soba najmanje 2m (važnije je dosljedno održati što veći razmak između pojedinih soba nego između učenika iz iste sobe).

U svim zajedničkim prostorima neophodno je primijeniti preporuke za specifične djelatnosti (vidjeti na kraju preporuke za knjižnice i preporuke za ugostiteljske objekte). Alternativno, takve prostorije ako nisu nužne mogu se privremeno prenamijeniti za nužne aktivnosti kako bi se omogućio veći razmak između učenika/studenata, a neke usluge (primjerice prehrana) mogu se osigurati u sobi korisnika.

Zadržavanje u hodnicima i na stubištima potrebno je skratiti koliko je moguće u cilju izbjegavanja grupiranja.

Upotrebu zajedničkih toaleta treba organizirati na način da isti korisnici grupirani prema sobama (iste grupe soba koje zajedno borave u blagovaonici ili drugim zajedničkim prostorima) koriste točno određeni toalet (što manji mogući broj istih učenik/studenta po toaletu).

Potrebno je organizirati odvajanje (izbjegavanje miješanja) učenik/studenta prema katovima, paviljonima i sl. (kod ulaza i izlaza iz ustanove, rasporeda korištenja blagovaonice, toaleta, učionice, sportskih igrališta i sl.).

Za boravak u svim zatvorenim i otvorenim zajedničkim prostorima Doma neophodno je pripremiti raspored korištenja tih prostora pri čemu se učenike/studente grupira prema sobama i grupama soba (sobe koje su zajedno raspoređene u istom prostoru ne mijenjaju se). Sobe je potrebno grupirati po hodnicima, katovima, paviljonima i sl.

Za svaku zajedničku prostoriju nužno je unaprijed označiti ukupan broj osoba koje u njoj mogu boraviti istovremeno (označiti sjedeća mjesta), te se ne dozvoljava ulazak prekobrojnih osoba.

U blagovaoni se može zadržavati sukladno unaprijed utvrđenom rasporedu (primjerice najduže 20 minuta po obroku ili drugačije, ovisno o mogućnostima).

Ako neki učenik/student zbog drugih neodgodivih obaveza ne može jesti u vrijeme prema rasporedu, njemu se omogućuje jelo u posebnom terminu u blagovaonici ili u sobi.

Zajednički vanjski prostor Doma koristi se po istom principu kao blagovaonica ili učionica: učenici/studenti su grupirani po sobama. Kod dovoljno velikog vanjskog prostora, prostor je moguće podijeliti (oznake zastavicama, oznakama na tlu i sl.) pa učenici/studenti mogu boraviti u pojedinim dijelovima dvorišta u grupama prema sobama.

Aktivnosti na otvorenom se trebaju poticati. Učenici/studenti mogu igrati športske igre samo kada je riječ o učenicima/studentima iz iste sobe odnosno grupe soba.

Praćenje zdravstvenog stanja korisnika i djelatnika.

Potrebno je obavijestiti djelatnike, korisnike i druge osobe da ne ulaze u Doma ako imaju:

- simptome koji mogu upućivati na COVID-19 (povišenu tjelesnu temperaturu, respiratorne simptome (kašalj, poteškoće u disanju, grlobolja) te poremećaj osjeta njuha i okusa, povraćanje, proljev
- ako im je izrečena mjera samoizolacija
- ako im je potvrđena zaraza s COVID-19.

Učenici/studenti i djelatnici kao i sve druge osobe s navedenim znakovima bolesti, izrečenom mjerom samoizolacije ili potvrđenom zarazom COVID-19 ne mogu doći odnosno ući u Dom.

Roditelj/staratelj/student odmah treba javiti ravnatelju Doma za slučaj izrečene mjere samoizolacije učeniku/studentu ili za pozitivan nalaz na COVID-19 kod učenika/studenta ili drugih

■

članova kućanstva (roditelj/staratelj će prenijeti ravnatelju informaciju od epidemiologa radi li se o riziku za Dom ili ne, s obzirom na vrijeme kada je učenik/student posljednji put boravio u obitelji odnosno Domu).

Ako se učniku/studentu pojave navedeni znakovi bolesti ili mu se izreče mjera samoizolacije dok borave u Domu, napušta Dom u pratnji roditelja/skrbnika u najkraćem mogućem roku.

Do dolaska roditelja/skrbnika, učenici/studenti s navedenim znakovima bolesti ili izrečenom mjerom samoizolacije smještaju se u prostoriju za izolaciju koju je prethodno porebno odrediti za tu svrhu.

U slučaju da se kod djelatnika pojave simptomi koji mogu upućivati na COVID-19 za vrijeme boravka u Domu, djelatnik odmah napušta Dom te se telefonom ili e-porukom javlja nadređenoj osobi u Domu i liječniku obiteljske medicine koji odlučuje o potrebi za testiranjem i liječenjem. Ako djelatnik razvije znakove bolesti kada je kod kuće, ne dolazi na posao već se telefonom ili e-porukom javlja liječniku obiteljske medicine i nadređenoj osobi u Domu.

Kad učenik/student tijekom boravka u Domu razvije simptome bolesti koji mogu upućivati na COVID-19:*

- učenik/student o navedenom treba odmah obavijestiti djelatnika ili ravnatelja Doma,
- djelatnik/ravnatelj odmah obavještava telefonom roditelja/staratelja,
- učenik/student se smješta u sobu za izolaciju te je u sobi za izolaciju do dolaska roditelja (unaprijed određena soba s pristupom toaletu kojeg samo učenik/student u izolaciji koristi; učenik/student koristi masku ako njegovo zdravstveno stanje to omogućuje osim kada je sam u sobi; ako postoji potreba da djelatnik boravi u sobi za izolaciju zajedno s učnikom/studentom koji pokazuje znakove bolesti, uz masku djelatnik nosi vizir i jednokratni ogrtač); uprava Doma treba korisniku sa simptomima omogućiti sav potreban komfor: dostavu hrane, lijekova i tekućina do dolaska roditelja (ostaviti pred ulazom u sobu, u sobu unosi djelatnik sa maskom; po mogućnosti koristi jednokratni pribor)
- roditelj/skrbnik/druga osoba koja živi s djetetom odvodi učenika/studenta iz Doma (osobnim automobilom, svi koriste masku; javni prijevoz i taksu nije prihvatljiva opcija za putovanje osobe sa simptomima koji mogu upućivati na COVID-19 ili kojima je izrečena mjera samoizolacije) te se javlja liječniku obiteljske medicine koji odlučuje o potrebi testiranja i liječenja; indicaciju za testiranje na COVID-19 utvrđuje liječnik (liječnik obiteljske medicine ili iznimno epidemiolog ili školski liječnik) no to se provodi nakon što učenik kod kojeg su se pojavili navedeni znakovi bolesti napusti Dom u pratnji roditelja/skrbnika, odnosno kada se roditelj/skrbnik/učenik po napuštanju Doma javi liječniku obiteljske medicine; iznimno ako roditelj/skrbnik zbog objektivnih prepreka nikako ne može unutar nekoliko dana doći po učenika/studenta, testiranje na SARS-CoV-2 nakon konzultacije s liječnikom može organizirati Dom.
- učenik/student se može vratiti u Dom sukladno odluci liječnika, kada prestaje biti zarazan za druge neovisno o tome radi li se o COVID-19 ili drugoj zaraznoj bolesti;
- u slučaju teže narušenog zdravstvenog stanja neophodno je pozvati hitnu pomoć,

*Na isti način potrebno je zbrinuti pojedinačne učenike/studente kojima je izrečena mjera samoizolacije (primjerice zbog kontakata s pozitivnom osobom izvan Doma); kada je potrebna ili bi mogla biti potreba izolacija svih učenika iz jedne sobe (primjerice zbog kontakta s pozitivnom osobom unutar Doma ili pojave simptoma bolesti kod svih učenika iz jedne sobe), izolacija se može provesti u njihovoj sobi kao što je opisano kasnije.

Pojava znakova bolesti koji mogu upućivati na COVID-19 kod jedne osobe u Domu (prije zaprimanje možebitnog pozitivnog nalaza na COVID-19):

Kod pojave simptoma koji mogu upućivati na zarazu COVID-19 kod jednog učenika/studenta/djelatnika, Dom u pravilu nastavlja dalje s uobičajenim radom, jer treba pretpostaviti da su ipak veći izgledi da se radi o drugoj respiratornoj infekciji nego o COVID-19. Vezno uz učenika/studenta/djelatnika koji je razvio znakove bolesti, postupa se kao što je prethodno navedeno.

Iznimka je pojava znakova bolesti kod jednog učenika/studenta/djelatnika koji su izrazito karakteristični za COVID-19 (gubitak njuha ili okusa) kada se postupa kao kod grupiranja bolesti.

Grupiranje znakova koji mogu upućivati na COVID-19 (pojava znakova bolesti kod 2 ili više osoba iz iste sobe, hodnika i sl.) ili pojava jedne i više osoba pozitivnih na COVID-19 u Domu:

Ravnatelj Doma obavještava nadležnog epidemiologa u slučaju:

- grupiranja sumnje na COVID-19 (u slučaju pojava znakova bolesti koji mogu upućivati na COVID-19 kod 2 i više djelatnika i/ili korisnika iz iste sobe, kata, hodnika i sl.)
- kod znakova bolesti koji su izrazito karakteristični za COVID-19 (gubitak osjeta okusa i njuha) po čak i kod samo jednog učenika/studenta/djelatnik
- kod svakog potvrđenog slučaje zaraze COVID-19 među djelatnicima ili korisnicima Doma.

Kod navedenog odmah je potrebno:

1. pojačati mjere odvajanja svih učenika/studentata iz te iste sobe i grupe soba kao i djelatnika zaduženih za te sobe, od drugih učenika i djelatnika doma (izolacija učenika u sobi: učenici se zadržavaju u svojoj sobi gdje im se osigurava prehrana i sve što je nužno kako bi izlasci iz sobe bili što rjeđi; izlasci iz sobe mogući su isključivo s maskom),
2. najaviti roditeljima/starateljima svih učenika iz grupe soba u kojoj boravi učenik/student sa simptomima ili koji ima potvrđen COVID-19 da se pripreme za dolazak po učenike, jer postoji vjerojatnost da će im biti izrečena mjera samoizolacije,
3. dalje postupati prema uputama liječnika/epidemiologa.

Kada se kod djeteta/učenika/studenta ili djelatnika utvrdi zaraza COVID-19 (pozitivan nalaz na COVID-19), postupa se sukladno odluci nadležnog epidemiologa. To između ostalog znači da se za sve osobe kod kojih se utvrdi da su bile u bliskom kontaktu sa zaraženom osobom u vrijeme kada je osoba mogla biti zarazna, izriče mjera aktivnoga zdravstvenog nadzora u samoizolaciji. Svi djelatnici kojima je izrečena mjera samoizolacije odmah napuštaju Dom. Svi učenici/studenti kojima je izrečena mjera samoizolacije u najkraćem mogućem roku napuštaju Dom u pratnji roditelja/staratelja osobnim automobilom uz korištenje maski.

Praćenje tjelesna temperature:

Prije dolaska na posao djelatnici trebaju izmjeriti tjelesnu temperaturu. Ako je moguće, svakodnevno kod dolaska i odlaska iz Doma djelatnicima treba izmjeriti tjelesnu temperaturu beskontaktnim toplomjerom. Kod osobe s povišenom temperaturom (37,2°C i veća, ovisno o specifikaciji beskontaktnog toplomjera) mjeri se temperatura i standardnim toplomjerom pod pazuhom te se povišena temperatura utvrđuje na temelju rezultata mjerenja pod pazuhom.

Evidencija o vrijednostima izmjerene tjelesne temperature i eventualnom postojanju respiratornih simptoma upisuje se u posebnu evidencijsku knjigu.

Neophodno je obavijestiti korisnike da u Dom ponesu toplomjer. Učenici/studenti svako jutro i večer mjere tjelesnu temperaturu što provjerava nadležni djelatnik (mjerenje temperature kod učenika/studenta može se organizirati beskontaktnim toplomjerom ili na drugi način sukladno mogućnostima Doma).

Korisnici kojima je osigurana podrška osobnog pomoćnika. Korisnik kojem je neophodan osobni asistent ili druga odrasla osoba (roditelj) ima pravo na takvu pomoć uz uvjet da osobni asistent poštuje sve obaveze opisane u ovim preporukama (držanje razmaka koliko je moguće, pojačana higijena, korištenje maski i rukavica kod pomoći u intimnoj njezi o zdravstvenom stanju studenta i sl.).

Maske. Učenici ne nose maska u svojoj sobi. Maske se ne nose u sanitarnom čvoru kod pranja zuba, umivanja i tuširanja te u blagovaonici za vrijeme jela. U učionici učenici mogu biti izuzeti od obaveze nošenja maske ako je osiguran potreban razmak između učenik grupiranih po sobama te se učenici potiču da ne govore (ne uče na glas) već rade u tišini.

U zajedničkim prostorijama učenici/studenti i zaposlenici obavezno nose masku, uz ranije navedene izuzetke. Na otvorenom se ne nosi maska.

Maska se koristi pravilno, tako da cijelo vrijeme pokriva nos i usta.

Izveštavanje i komunikacija s djelatnicima. Svi djelatnici, učenici/studenti i roditelj trebaju biti upoznati s ovim uputama.

Završne preporuke. Ukoliko se ne može organizirati posao zbog većeg broja zaposlenika koji su u samoizolaciji, stožeri civilne zaštite (državni i lokalni) u koordinaciji s osnivačima mogu preraspodijeliti zaposlenike iz drugih odgojno-obrazovnih ustanova, a kako bi se osigurala kontinuirana skrb za korisnike.

Osigurana je kontinuirana nužna suradnja s osnivačem.

Svaki zadatak ravnatelj treba dodijeliti jednoj odgovornoj osobi koja o navedenom provodi dnevnu pisanu evidenciju kada je to moguće.

Ove preporuke ne isključuju provođenje drugih preporuka sukladno aktualnoj i promijenjenoj epidemiološkoj situaciji.

Upute za čišćenje i dezinfekciju:

- bez oboljelih od COVID-19:
<https://www.hzjz.hr/wp-content/uploads/2020/03/Ciscenje-i-dezinfekcija-prostorije-bez-oboljelih-od-COVID-19-2.4.2020..pdf>
- osobe pod sumnjom ili oboljele od COVID-19:
<https://www.hzjz.hr/wp-content/uploads/2020/03/Ciscenje-i-dezinfekcija-prostora-u-kojima-je-boravila-osoba-pod-sumnjom-COVID-19-2.4.2020..pdf>

Preporuke za rad u knjižnicama i antikvarijatima tijekom epidemije koronavirusa (COVID-19):

<https://www.hzjz.hr/wp-content/uploads/2020/03/Preporuke-za-rad-u-knji%C5%BEnicama-i-antikvarijatima-tijekom-epidemije-koronavirusa-COVID-19.pdf>

Preporuke za sprječavanje infekcije u ugostiteljskim objektima s terasama i bez njih te u ugostiteljskim objektima u smještajnim kapacitetima u okviru postupnog ublažavanja restrikcija vezanih uz COVID-19:

<https://www.hzjz.hr/sluzba-epidemiologija-zarazne-bolesti/koronavirus-najnovije-preporuke/>

Upute za samoizolaciju:

https://www.hzjz.hr/wp-content/uploads/2020/03/letak_samoizolacija.pdf

https://www.hzjz.hr/wp-content/uploads/2020/03/letak-samoizolacija_EN.pdf

<https://www.hzjz.hr/sluzba-epidemiologija-zarazne-bolesti/izolacija-tko-sve-treba-biti-u-njoj-i-pravila-koja-trebaju-postovati-ukucani-osobe-koja-je-izolaciji/>

Upute za maske:

<https://www.hzjz.hr/wp-content/uploads/2020/03/Maske-za-lice-1.pdf>,

Tko ne treba nositi masku? Izuzeće od obveze nošenja maske

<https://www.hzjz.hr/wp-content/uploads/2020/03/Tko-ne-treba-nositi-masku-izuze%C4%87e-od-obveze-no%C5%A1enja-maske.pdf>